

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/73/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6919204364
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6919204364.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a sudcov JUDr. Amy Odalošovej a Mgr. Martina Štubniaka, v spore žalobcov 1/ A. B., narodeného XX. XXXXX XXXX, C., D. XXX/X, 2/ E. F., narodenej XX. XXXXXXXX XXXX, C., C. XXX/XX, 3/ A. G., narodenej X. XXXXXXXX XXXX, C., C. XXX/XX, 4/ C. B., narodenej XX. XXXX XXXX, H., A. XXX/X, 5/ I. J., narodenej XX. XXXXXXXX XXXX, K., D. XXXX/XX, zastúpených advokátskou kanceláriou PAULOVÍČ & PARTNERS s.r.o., Lučenec, Námestie Kubínyho 367/7, IČO: 54 322 120, proti žalovaným 1/ L. C., narodenému XX. XXXXXXXX XXXX, C. XX, zastúpenému advokátkou JUDr. Danou Ďalakovou, Rimavská Sobota, Mlynská 1/A, 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, zastúpenému advokátom JUDr. Baltazárom Mucskom, Bratislava, Vajnorská 55, o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, o odvolaní žalobcov 1/-5 a žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota zo 6. marca 2024 č.k. 8C/41/2019-318, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo 6. marca 2024 č.k. 8C/41/2019-318 vo výrokoch, ktorými uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 1.200,- Eur, žalobkyni 2/ sumu 1.200,- Eur, žalobkyni 3/ sumu 1.200,- Eur, žalobkyni 4/ sumu 1.200,- Eur, žalobkyni 5/ sumu 1.200,- Eur, pričom v rozsahu plnenia jedného žalovaného povinnosť plniť druhému žalovanému zaniká (I., IV., VII., X., XIII. výrok), p o t v r d z u j e.

II. Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo 6. marca 2024 č.k. 8C/41/2019-318 v časti výroku, ktorým žalobu žalobcu 1/ v časti o zapltenie sumy 2.300,- Eur zamietol (časť II. výroku) m e n í tak, že žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 2.300,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných a v časti výroku, ktorým žalobu žalobcu 1/ v časti o zapltenie sumy 16.500,- Eur zamietol (časť II. výroku), p o t v r d z u j e.

III. Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo 6. marca 2024 e.k. 8C/41/2019-318 v závislom výroku o trovách konania žalobcu 1/ (III. výrok) m e n í tak, že žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu trov konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných.

IV. Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo 6. marca 2024 č.k. 8C/41/2019-318 v časti výroku, ktorým žalobu žalobkyne 2/ v časti o zapltenie sumy 2.300,- Eur zamietol (časť V. výroku) m e n í tak, že žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 2.300,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných a v časti výroku, ktorým žalobu žalobkyne 2/ v časti o zapltenie sumy 16.500,- Eur zamietol (časť V. výroku), p o t v r d z u j e.

V. Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo 6. marca 2024 e.k. 8C/41/2019-318 v závislom výroku o trovách konania žalobkyne 2/ (VI. výrok) m e n í tak, že žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne

a nerozdielne zaplatí? žalobkyni 2/ náhradu trov konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných.

VI. Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo 6. marca 2024 č.k. 8C/41/2019-318 v časti výroku, ktorým žalobu žalobkyne 3/ v časti o zaplatenie sumy 2.300,- Eur zamietol (časť VIII. výroku) m e n í tak, že žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 3/ sumu 2.300,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných a v časti výroku, ktorým žalobu žalobkyne 3/ v časti o zaplatenie sumy 16.500,- Eur zamietol (časť VIII. výroku), p o t v r d z u j e.

VII. Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo 6. marca 2024 e.k. 8C/41/2019-318 v závislom výroku o trovách konania žalobkyne 3/ (IX. výrok) m e n í tak, že žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatí? žalobkyni 3/ náhradu trov konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných.

VIII. Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo 6. marca 2024 č.k. 8C/41/2019-318 v časti výroku, ktorým žalobu žalobkyne 4/ v časti o zaplatenie sumy 1.600,- Eur zamietol (časť XI. výroku) m e n í tak, že žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 4/ sumu 1.600,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných a v časti výroku, ktorým žalobu žalobkyne 4/ v časti o zaplatenie sumy 12.200,- Eur zamietol (časť XI. výroku), p o t v r d z u j e.

IX. Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo 6. marca 2024 e.k. 8C/41/2019-318 v závislom výroku o trovách konania žalobkyne 4/ (XII. výrok) m e n í tak, že žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatí? žalobkyni 4/ náhradu trov konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných.

X. Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo 6. marca 2024 č.k. 8C/41/2019-318 v časti výroku, ktorým žalobu žalobkyne 5/ v časti o zaplatenie sumy 1.600,- Eur zamietol (časť XIV. výroku) m e n í tak, že žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 5/ sumu 1.600,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných a v časti výroku, ktorým žalobu žalobkyne 5/ v časti o zaplatenie sumy 12.200,- Eur zamietol (časť XIV. výroku), p o t v r d z u j e.

XI. Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo 6. marca 2024 e.k. 8C/41/2019-318 v závislom výroku o trovách konania žalobkyne 5/ (XV. výrok) m e n í tak, že žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatí? žalobkyni 5/ náhradu trov konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných.

XII. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatí? žalobcovi 1/ náhradu trov tohto odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných.

XIII. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatí? žalobkyni 2/ náhradu trov tohto odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných.

XIV. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatí? žalobkyni 3/ náhradu trov tohto odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných.

XV. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 4/ náhradu trov tohto odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných.

XVI. Žalovaní 1/, 2/ sú p o v i n n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 5/ náhradu trov tohto odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Rimavská Sobota (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo 6. marca 2024 č. k. 8C/41/2019-318 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“) (v poradí druhým rozsudkom) uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 1.200,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, pričom v rozsahu plnenia jedného žalovaného povinnosť plniť druhému žalovanému zaniká (I. výrok) a žalobu žalobcu 1/ v časti o zaplatenie sumy 18.800,- Eur zamietol (II. výrok) s tým, že žalovaní 1/, 2/ sú povinní nahradiť žalobcovi 1/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom (III. výrok). Súd prvej inštancie uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 1.200,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, pričom v rozsahu plnenia jedného žalovaného povinnosť plniť druhému žalovanému zaniká (IV. výrok) a žalobu žalobkyne 2/ v časti o zaplatenie sumy 18.800,- Eur zamietol (V. výrok) s tým, že žalovaní 1/, 2/ sú povinní nahradiť žalobkyni 2/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom (VI. výrok). Súd prvej inštancie uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 3/ sumu 1.200,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, pričom v rozsahu plnenia jedného žalovaného povinnosť plniť druhému žalovanému zaniká (VII. výrok) a žalobu žalobkyne 3/ v časti o zaplatenie sumy 18.800,- Eur zamietol (VIII. výrok) s tým, že žalovaní 1/, 2/ sú povinní nahradiť žalobkyni 3/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom (IX. výrok). Súd prvej inštancie uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 4/ sumu 1.200,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, pričom v rozsahu plnenia jedného žalovaného povinnosť plniť druhému žalovanému zaniká (X. výrok) a žalobu žalobkyne 4/ v časti o zaplatenie sumy 13.800,- Eur zamietol (XI. výrok) s tým, že žalovaní 1/, 2/ sú povinní nahradiť žalobkyni 4/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom (XII. výrok). Súd prvej inštancie uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 5/ sumu 1.200,- Eur, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, pričom v rozsahu plnenia jedného žalovaného povinnosť plniť druhému žalovanému zaniká (XIII. výrok) a žalobu žalobkyne 5/ v časti o zaplatenie sumy 13.800,- Eur zamietol (XIV. výrok) s tým, že žalovaní 1/, 2/ sú povinní nahradiť žalobkyni 5/ trovy konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy, vo výške ako bude rozhodnuté osobitným uznesením vyšším súdnym úradníkom.

1.1. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobcovia 1/-5/ sa žalobou domáhali náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu, že žalovaný 1/ bol trestným rozkazom Okresného súdu Lueenec zo 16. júla 2018 sp. zn. 3T/81/2018 uznaný za vinného z prečinu usmrtenia pod3a § 149 ods.1 Trestného zákona do 6. októbra 2017 na vozovke ležiaceho chodca A. B., ktorý utrpel mnohopočetné zranenia, ktorým na mieste dopravnej nehody pod3a hol. A. B. bol otcom žalobcov 1/-3/, bratom žalobkyne 4/ a blízkou osobou (druhom) žalobkyne 5/, pričom úmrtím nebohého A. B. došlo k závažnému zásahu do práva žalobcov 1/-5/ na ochranu osobnosti.

1.2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil pod3a El. 19 ods.2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), § 11, §13 ods. 1, 2, 3, § 16, § 100 ods. 1, 2, § 101, § 104 § 415, § 420 ods. 1, 2, § 441 Obeianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obeiansky zákonník“ alebo „OZ“), § 4 ods. 1, 2, § 15 ods. 1 zákona e. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon e. 381/2001 Z. z.“ alebo „ZoPZP“), § 16 ods. 1, 4, § 52 ods. 1, 3, § 53 ods. 1, 2, 3, 4 zákona e. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného k 6. októbru 2017 (ďalej len „zákon e. 8/2009 Z.z.“ alebo „zákon o cestnej premávke“).

1.3. Vo vzťahu k námietke premlčania vznesenej žalovaným 2/ súd prvej inštancie uviedol, že vznik nároku bol založený úmrtím A. B. pri dopravnej nehode dňa 6. októbra 2017 a žaloba bola podaná

na súd prvej inštancie dňa 6. októbra 2019, čiže žaloba bola podaná v rámci všeobecnej trojročnej premilčacej doby.

1.4. V konaní bolo nesporným, že trestným rozkazom Okresného súdu Lueenec zo 16. júla 2018 sp. zn. 3T/81/2018 bol žalovaný 1/ uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods.1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 6. októbra 2017 v cca 19.40 hod. vo Fi3akove po miestnej komunikácii osvetlenej poulienným osvetlením na ul. Štefana Moyzesa, pred rodinným domom e.8 viedol osobné motorové vozidlo zn. BMW 525 TDS, EE: G. XXX F. v smere od Ul. B.S.Timravy na Farskú lúku a to rýchlosťou cca 86 km/h, teda vyššou ako dovolenou pre jazdu v obci (50 km/h), ktorá bola súčasne neprimeraná momentálnym rozhadovým podmienkam, v dôsledku čoho zachytil spodnou časťou vozidla aj napriek intenzívnemu brzdeniu na vozovke ležiaceho chodca A. B., ktorý utrpel mnohopočetné zranenia, ktorým na mieste dopravnej nehody podľahol. Žalovaný 1/ porušil ustanovenie § 16 ods.1, 4 zákona e. 8/2009 Z.z., teda inému z neobčanov spôsobil smrť, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods.1 Trestného zákona, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní dvoch rokov a zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní 30 mesiacov.

1.5. Žalovaný 1/ bol vodičom predmetného motorového vozidla, ktoré bolo poistené poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného 2/.

1.6. Žalobcovia 1/ -3/ sú plnoletými deťmi neobčana A. B., žalobkyňa 4/ bola jeho sestrou a žalobkyňa 5/ bola jeho družkou.

1.6.1. Žalobcovia 1/-5/ sú fyzickými osobami v postavení blízkych príbuzných, resp. blízkych osôb, ktorí sú oprávnenými domáhať sa voči neoprávneným zásahom do ich práva na ochranu osobnosti v zmysle § 11, 13 a 16 OZ ako pozostalé osoby po neobčanovi A. B., a teda sú osobami aktívne vecne legitimovaní v spore.

1.7. Žalovaní 1/, 2/ sú pasívne vecne legitimovaní v spore, keďže žalovaný 1/ je právoplatne odsúdenou osobou, ktorá spôsobila zavineným porušením povinnosti pri vedení motorového vozidla smrť A. B..

1.7.1. Vo vzťahu k pasívnej vecnej legitimácii žalovaného 2/ súd prvej inštancie poukázal na rozsudok Súdného dvora Európskej únie (ďalej len „SDEÚ“) z 24. októbra 2012 C-22/2012, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod e. R 61/2018.

1.8. Podľa názoru súdu prvej inštancie došlo k neoprávnenému zásahu zo strany žalovaného 1/ do osobnostných práv žalobcov 1/-5/, keď žalovaný 1/ porušením zákonom uloženou povinnosťou pri riadení motorového vozidla spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej zomrel rodinný príslušník žalobcov 1/- 5/, a tým zasiahol do ich práva na rodinný život a na rozvíjanie ďalších rodinných väzieb, čím spôsobil značnú citovú ujmu. Strata rodinného príslušníka je neodvratnou ujmovou pre žalobcov 1/-5/, ako rodinných príslušníkov, resp. blízkej osoby zomrelého, preto primeraným zadosťučinením bola náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 Obeianskeho zákonníka.

1.8.1. Je nepochybné, že žalovaný 1/ svojím konaním zasiahol neoprávnené do osobnostných práv žalobcov 1/-5/ takým spôsobom a s takými následkami, pri ktorých je nepostačujúce zadosťučinenie v zmysle § 13 ods. 1 Obeianskeho zákonníka, preto žalobcom 1/-5/ patrí náhrada spôsobenej nemajetkovej ujmy v peniazoch.

1.8.2. Súd prvej inštancie podotkol, že medzi fyzickými osobami existujú vzájomné sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy, vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, pričom porušením práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromie a rodinný život fyzickej osoby.

1.9. Aj keď žalovaný 1/ v konaní uvádzal, že A. B. až do okamihu svojej smrti žil sám, s osobami žalobcov 1/- 5/ neudržiaval nijaké vzťahy a oni o neho nejavili nijaký záujem, tieto tvrdenia v konaní nepreukázal.

1.9.1. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázané príbuzenské vzťahy, resp. vzťahy blízkej osoby medzi žalobcami 1/-5/ a neobčanom A. B., ako i blízke citové vzťahy s neobčanom A. B.. Aj keď žalovaní 1/-2/ v konaní namietali, že žalobcovia 1/-5/ nepreukázali blízke vzťahy s neobčanom A. B., v tomto smere neunesli dôkazné bremeno.

1.9.2. Z výsluchu žalobcov 1/, 3/, 4/, 5/, z písomného vyjadrenia žalobkyne 2/ súd prvej inštancie mal preukázané, že medzi neobčanom A. B. a jeho deťmi existovali silné citové väzby, avšak najmä v čase, keď žalobcovia 1/ - 3/ boli maloletí a ich rodičia, t.j. neobčan A. B. a E. B. žili spoločne a spoločne vychovávali žalobcov 1/-3/. Žalobcovia 1/-3/ uviedli, že rodičia sa rozviedli v čase, keď žalobkyňa 3/ dovŕšila 18

rokov. Žalobca 1/ už žil v zahraničí a žalobkyňa 2/ žila v manželstve. Následne sa matka žalobcov 1/-3/ spolu so žalobkyňou 3/ odsťahovala do Bratislavy, neskôr sa za nimi presťahovala aj žalobkyňa 2/, avšak spolužitie rodičia žalobcov 1/-3/ neobnovili. Odvtedy sa žalobcovia 1/-3/ stretávali so svojim otcom (nebohým A. B.) len sporadicky.

1.9.3. Žalobca 1/ pri svojom výsluchu uviedol, že žije 25 rokov vo Švajčiarsku, na Slovensko prichádzal pred smrťou svojho otca len jeden až dvakrát do roka, kedy sa s otcom stretli. Žalobkyňa 2/ žije vo Švajčiarsku 10 rokov, na Slovensko chodila v čase smrti otca len jeden až dvakrát do roka, kedy sa stretli. Žalobkyňa 3/ žije na Slovensku, avšak pracuje v Rakúsku ako opatrovateľka v dvojtyždňových turnusoch. Žalobkyňa 3/ uviedla pri svojom výsluchu, že s otcom sa pred jeho smrťou stretávala v čase, keď sa zdržiavala na Slovensku. Žalobcovia 1/-3/ nebol materiálne závislí na nebohom A. B.. Žalobcovia 1/-3/ si spolu s nebohým A. B. často telefonovali, resp. sa kontaktovali cez sociálne siete. Podľa názoru súdu prvej inštancie kontakt cez sociálne siete resp. telefonický kontakt nie je porovnateľný s intenzitou osobného kontaktu.

1.9.4. Aj keď v čase smrti nebohého A. B. žalobkyňa 4/ (sestra nebohého A. B.) nežila v spoločnej domácnosti s ním, ako sama uvádzala, mali spolu veľmi silný citový vzťah, v podstate ho vychovala a aj pred smrťou si boli veľmi blízki, brat ju často navštevoval, pomáhal jej s prácami okolo domu, nebola na ňom materiálne závislá, avšak jeho smrť ju veľmi zasiahla vzhľadom k tomu, že bol od nej o 12 rokov mladší a všetci súrodenci jej už zomreli.

1.9.5. Všetci žalobcovia 1/-5/ uvádzali, že náhla strata ich príbuzného ich veľmi zasiahla, veľmi im chýba a v budúcnosti už nebude možné (tak ako v minulosti) sa s ním porozprávať, zatelefonovať si, stretnúť sa a už im ani neporadí a nepomôže.

1.9.6. Výpoveď svedkyne E. B. (matky žalobcov 1/ - 3/ a bývalej manželky nebohého A. B.) súd prvej inštancie vyhodnotil ako najvierohodnejšiu, ktorá sa vyjadrila najpresvedčivejšie jednak k životu nebohého A. B., ku vzťahu žalobcov 1/-3/ k nebohému A. B., či už v minulosti, alebo aj pred jeho smrťou, ako i k prežívaniu žalobcov 1/-4/ náhleho úmrtia ich príbuzného.

1.9.7. Čo sa týka výpovede svedkov M. L. a B. N., títo sa ku vzťahom nebohého A. B. a žalobcov 1/-5/ bližšie vyjadriť nevedeli, jednalo sa skôr len o ich vlastný pohľad na tieto vzťahy skôr z minulého obdobia a nie z obdobia, ktoré predchádzalo smrti nebohého A. B..

1.9.8. Žalobkyňa 5/ v konaní prezentovala svoj vzťah k nebohému A. B. tak, že jej chýba, žili spolu v pomere druh a družka 6 rokov pred jeho smrťou. Žili skromne, kúpili si spolu aj rodinný dom, ktorý opravovali a po smrti A. B. tento dom predala. Následne sa už pojednávania nezúčastnila, uviedla, že zo zdravotných dôvodov nie je schopná sa ďalšieho pojednávania zúčastniť a trvá na svojej pôvodnej výpovedi.

1.9.9. Vzhľadom na uvedené mal súd prvej inštancie preukázané jednak príbuzenské vzťahy, resp. vzťahy blízkej osoby medzi žalobcami 1/-5/ a nebohým A. B., ako i blízke citové vzťahy s nebohým A. B.. Aj keď žalovaní 1/-2/ v konaní namietali, že žalobcovia 1/-5/ nepreukázali blízke vzťahy s nebohým A. B., nepredložili dôkazy o tom, že tieto vzťahy blízke neboli.

1.10. V zmysle ustanovenia § 193 Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) bol súd prvej inštancie viazaný trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec zo 16. júla 2018 č. k. 3T/81/2018-308 o tom, že bol spáchaný prečin usmrtienia podľa § 149 ods.1 Trestného zákona a že ho spáchal žalovaný 1/, ktorý bol za toto konanie aj odsúdený.

1.10.1. V posudzovanej veci bolo preukázané, že žalovaný 1/ porušil právne predpisy, v dôsledku čoho došlo k dopravnej nehode, pri ktorej zomrel A. B., čím došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcov 1/-5/ na súkromný a rodinný život.

1.11. Súd prvej inštancie vychádzajúc z pripojeného trestného spisu vedeného na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 3T/81/2018, zo Znaleckého posudku znalca O. P. H. č. 93/2017 uviedol, že musel prihliadnuť aj na to, že nebohý A. B. sa značným spôsobom podieľal na vzniku dopravnej nehody tým, že vo večerných hodinách za zníženej viditeľnosti ležal na vozovke v silne podnapitom stave, bez reflexných prvkov, pričom sa na vozovke nesprával disciplinovane a ohľaduplne tak, aby neohrozil bezpečnosť cestnej premávky a svojim konaním vytvoril nebezpečnú, neosvetlenú prekážku, ktorá vyvolávala kolízny stav pre vozidlá, ktoré sa v tom čase po ceste pohybovali, pričom táto skutočnosť bola taktiež dôležitá pri posudzovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy, pretože bola jednou z okolností, ktoré sa podieľali na vzniku dopravnej nehody.

1.12. Pri úvahe o výške nemajetkovej ujmy zohľadnil súd prvej inštancie najmä to, že žalobcovia 1/-3/ stratili otca, s ktorým mali od svojho narodenia blízky vzťah, ktorý prezentovali na pojednávaní a žalobkyňa 2/ v písomnom vyjadrení, avšak vzhľadom k tomu, že žalobcovia 1/, 2/ žijú dlhodobo v zahraničí – vo Švajčiarsku, ich kontakt bol obmedzený, podľa ich vyjadrenia len na telefonovanie a

sporadické návštevy jeden až dvakrát v roku. 1.12.1. Taktiež žalobkyňa 3/ pracuje turnusovo v zahraničí v Rakúsku a kontakt s otcom bol obmedzený len krátkymi návštevami a telefonovaním.

1.12.2. Žalobkyňa 4/ stratila svojho brata, s ktorým taktiež bola len v obmedzenom kontakte pri jeho sporadických návštevách, avšak ako sama uvádzala, mali k sebe blízky vzťah, pomáhali si vzájomne od mladosti a pred dopravnou nehodou A. B. pomáhal žalobkyni 4/ vzhľadom na jej zdravotný stav.

1.12.3. Žalobkyňa 5/ stratila svojho druhu, s ktorým žila v spoločnej domácnosti 6 rokov.

1.12.4. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní prihliadol i na to, že v čase úmrtia mal A. B. 63 rokov, bol starobným dôchodcom, žil vo Filákovke, čiže mimo bydliska žalobcov 1/- 4/, pričom žalobcovia 1/-5/ neboli odkázaní na jeho hmotnú alebo nehmotnú pomoc.

1.13. Súd prvej inštancie zdôraznil, že v tomto prípade nemohol opomenúť posúdenie spoluzavinenia A. B. na predmetnej dopravnej nehode, ktoré bolo podľa názoru súdu značné, vzhľadom k tomu, že nebohý A. B. ležal na vozovke bez reflexných prvkov v ťažkom stupni opilsti a tvoril nebezpečnú, neosvetlenú prekážku, ktorá vyvolávala kolízny stav pre vozidlá, na vozovke sa nesprávne disciplinované a ohľaduplne a svojim správaním porušil ustanovenia § 53 zákona o cestnej premávke.

1.14. Súd prvej inštancie okrem toho, že vzal do úvahy negatívny dopad následkov dopravnej nehody, t. j. smrti blízkeho príbuzného na rodinný život celej rodiny aj z hľadiska citovej traumy žalobcov 1/-5/, ako aj negatívny dopad na ich život, prihliadal pri určení výšky nemajetkovej ujmy u žalobcov 1/- 5/ aj na správanie žalovaného 1/ po dopravnej nehode, keď z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný 1/ sa bezprostredne po nehode neospravedlnil, urobil tak až na pojednávaní v predmetnej veci dňa 25. novembra 2020, svoje konanie pred žalobcami 1/-5/ oľutoval. Žalovaný 1/ bol za predmetné konanie právoplatne odsúdený v trestnom konaní, bol mu uložený trest podľa Trestného zákona. Určitá satisfakcia bola žalobcom 1/ -5/ poskytnutá už v priebehu trestného konania vedeného proti pôvodcovi zásahu a rozhodnutím vydaným v tomto trestnom konaní (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 12. apríla 2016 sp. zn. 4Tdo/1402/2015).

1.15. Súd prvej inštancie podotkol, že miera zavinenia pôvodcu zásahu zostáva jedným z kľúčových hľadísk pre určenie výšky náhrady, logickým dôsledkom potom je aj zohľadnenie prípadného spoluzavinenia poškodeného na vzniku škody. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie prihliadol aj na to, že nebohý A. B. v čase dopravnej nehody porušil § 52 ods. 1, 3, § 53 ods.1, 4, zákona č. 8/2009 Z.z..

1.16. Výška nemajetkovej ujmy, ktorá má byť súdom priznaná, musí odrážať všeobecné predstavy o spravodlivosti a pri jej určení je potrebné vychádzať aj z princípu proporcionality. 1.16.1. V predmetnej veci bolo potrebné zohľadniť individuálne okolnosti prípadu, pri zohľadnení tohto prípadu významnými kritériami pri určení výšky náhrady je intenzita vzťahu žalobcov 1/-5/ so zomrelým, ich vek, prípadná existenčná či hmotná závislosť na zomrelom. 1.16.2. Súd prvej inštancie podotkol, že žiadna výška finančnej náhrady nie je spôsobilá nahradiť stratu blízkej osoby, a preto túto náhradu možno chápať len ako určitú formu satisfakcie za neoprávnený zásah do osobnostnej sféry žalobcov 1/-5/ spôsobený vodičom motorového vozidla (žalovaným 1/), ktoré bolo poistené u žalovaného 2/.

1.16.3. Za predpokladu stanovenia určitých hraníc pre priznanie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch súd prvej inštancie prihliadol na § 12 ods. 2 zákona č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov v znení platnom v čase dopravnej nehody. V danom prípade v čase dopravnej nehody minimálna mzda bola pre rok 2017 vo výške 435,- Eur, čo pri 25-násobku predstavuje sumu 10.875,- Eur.

1.16.4. Taktiež pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch bolo potrebné prihliadnuť na rozhodovacie prax súdov, kde rozhodnutia o výške nemajetkovej ujmy sú rôzne, avšak v prípadoch smrti príbuzného spôsobenej dopravnou nehodou zavinenou z neobľahosti výška náhrady nemajetkovej ujmy pre plnoleté deti býva stanovená v rozpätí od 2.000,- Eur do 25.000,- Eur a pre súrodencov v rozpätí od 1.500,- Eur do 15.000,- Eur, vyššia náhrada nemajetkovej ujmy je dôvodná iba výnimočne, a to pri smrti blízkej osoby zavinennej úmyselne, alebo ak je smrť osoby spôsobená porušením povinnosti pri prevádzkovej činnosti, napr. pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, pri pracovných úrazoch a podobne.

1.17. V danom prípade, vychádzajúc z rozhodovacie praxe všeobecných súdov, súd prvej inštancie považoval za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy pre žalobcov 1/ - 3/ (dospelé deti nebohého) v sume po 4.000,- Eur, pre žalobkyňu 4/ (sestru nebohého) v sume 4.000,- Eur a pre žalobkyňu 5/ (družku nebohého) v sume 4.000,- Eur.

1.18. Pri zohľadnení 70 %-ného spoluzavinenia nebohého A. B. predstavuje náhrada nemajetkovej ujmy pre žalobcov 1/ - 5/ sumu 1.200,- Eur.

1.18.1. Percentuálny podiel žalovaného 1/ na vzniku dopravnej nehody súd prvej inštancie určil v rozsahu 30 % s prihliadnutím na znalecký posudok znalca O. P. H., z ktorého vyplynulo, že A. B. v pozícii chodca mohol dopravnou nehodu zabrániť tak, ak by na ceste neležal a vodič motorového vozidla tým,

že ak by vozidlo BMW malo maximálnu rýchlosť 57km/h, mohlo zastať pred chodcom pri včasnej reakcii a plnom brzdení.

1.19. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie priznal žalobcovi 1/ nemajetkovú ujmu vo výške 1.200,- Eur, žalobkyni 2/ nemajetkovú ujmu vo výške 1.200,- Eur, žalobkyni 3/ nemajetkovú ujmu vo výške 1.200,- Eur, žalobkyni 4/ nemajetkovú ujmu vo výške 1.200,- Eur a žalobkyni 5/ nemajetkovú ujmu vo výške 1.200,- Eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

1.20. Súd prvej inštancie na porovnanie s právoplatnými rozhodnutiami súdov SR v obdobných veciach poukázal na právoplatné rozhodnutia všeobecných súdov (viď rozhodnutie Okresného súdu Rimavská Sobota sp.zn. 13C/41/2020, kde bola priznaná náhrada vo výške 1.500,- Eur dospelému bratovi za stratu dospelého brata, pričom bola žalovaná suma 10.000,- Eur; rozhodnutie Okresného súdu Martin sp.zn. 10C/6/2019, kde bola priznaná náhrada vo výške 6.525,- Eur maloletému synovi za stratu matky a druhovi za stratu družky vo výške 3.263,- Eur, pričom bola žalovaná suma 50.000,- Eur pre maloletého syna a suma 30.000,- Eur pre druhu).

1.21. Po citácii ustanovení § 255 ods. 1, 2, § 257, § 262 ods. 1, 2 CSP súd prvej inštancie konštatoval, že žalobcovia 1/-5/ boli v konaní úspešní napriek tomu, že súd prvej inštancie im priznal len eas? uplatneného práva. Výška nemajetkovej ujmy závisela od jeho úvahy, preto priznal žalobcom 1/-5/ právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorá bude vypočítaná zo základu, ktorým je rozsudkom priznaná suma, pričom zamietnutie žaloby v easi nemá vplyv na úspešnosť žalobcov 1/-5/ v konaní v rozsahu, v akom im súd prvej inštancie právo priznal.

1.21.1. O výške náhrady trov konania súd prvej inštancie rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, konkrétne do výrokov, ktorými súd prvej inštancie žalobu vo zvyšnej časti žalobu zamietol (II., V., VIII., XI., XIV. výrok) a do závislých výrokov o trovách konania (III.,VI., IX., XII., XV. výrok), podali žalobcovia 1/-5/ včas odvolanie.

2.1. Odvolanie odôvodnili odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP.

2.2. Súdom prvej inštancie priznanú náhradu nemajetkovej ujmy v sume po 1.200,-Eur pre každého z nich považovali za neprimerane nízku a za absolútne neadekvátnu vzhľadom na všetky skutočnosti a okolnosti, za ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu ich osobností, ako aj vzhľadom na závažnosť, trvalosť a absolútnu neodčiniteľnosť tohto zásahu, a teda za absolútne nespĺňajúcu kritéria primeranosti, proporcionality a spravodlivosti.

2.3. Uvedli, že pri dopravnej nehode išlo zo strany žalovaného 1/ o závažné porušenie viacerých povinností uložených mu zákonom o cestnej premávke, predovšetkým ustanovením § 16 ods. 1, 4, keď žalovaný 1/ viedol motorové vozidlo v okamihu dopravnej nehody rýchlosťou až 86km/h v obci, a teda najvyššiu povolenú rýchlosť v obci prekročil o 36 km/h, pričom žalovaný 1/ mohol dopravnej nehode zabrániť, ak by s motorovým vozidlom jazdil najvyššou povolenou rýchlosťou 50 km/h, dokonca aj ak by jazdil vyššou ako povolenou rýchlosťou, a to maximálne 57 km/h, kedy by vodič motorového vozidla BMW (žalovaný 1/) mohol s vozidlom zastať pred chodcom, a to s poukazom na závery Znaleckého posudku znalca O. P. H. č. 93/2017.

2.3.1. Mali za to, že hlavnou a bezprostrednou príčinou dopravnej nehody a smrti nebohého A. B. bolo porušenie dopravných predpisov vodičom motorového vozidla.

2.4. Zároveň nesúhlasili s názorom súdu prvej inštancie, ktorý ureil až 70 %-né spoluzavinenie nebohého A. B. a percentuálny podiel žalovaného 1/ na vzniku dopravnej nehody súd prvej inštancie ureil v rozsahu len 30 %, keď súd prvej inštancie vôbec nevzal do úvahy a žiadnym spôsobom nezohľadnil ve3mi vysoké prekroenie najvyššej povolenej rýchlosti v obci žalovaným 1/ ako vodičom motorového vozidla, a to až o 36 km/h, pričom žalovaný 1/ mohol zabrániť dopravnej nehode aj pri prekroení najvyššej povolenej rýchlosti v obci o 7 km/h.

2.5. Poukázali na to, že na vzniku dopravnej nehode sa podieľal i nebohý A. B., ktorý ležal na vozovke, a teda sa nesprával v súlade s povinnosťami chodca podľa zákona o cestnej premávke, avšak nebohý A. B. nevytvoril žalovanému 1/ ako vodičovi motorového vozidla BMW náhlu prekážku. Uvedli, že nebohý A. B. bol v čase dopravnej nehody pod vplyvom alkoholu, avšak je vysoko nepravdepodobné, že by si dobrovoľne a vedome ľahol na vozovku. Je preto skôr dôvodné predpokladať, že nebohému A. B. prišlo nevoľno (zrejme aj z dôvodu jeho predchádzajúcej konzumácie alkoholu) a na vozovke odpadol. Mali za to, že hlavný a podstatný podiel zavinenia na vzniku dopravnej nehody nemal nebohý A. B. ale práve žalovaný 1/, ktorý viedol motorové vozidlo v obci rýchlosťou 86 km/h, teda viac ako o polovicu (o 36 km/h) vyššou rýchlosťou, ako je maximálna povolená rýchlosť v obci (50 km/h), čím si žalovaný 1/ sám znemožnil zabrániť dopravnej nehode.

2.5.1. Uznali, že nie je úplne bežné, aby vodič pri vedení motorového vozidla automaticky predpokladal na ceste ležiaceho chodca, avšak vodič je najmä v obci povinný predpokladať zvýšený pohyb a výskyt chodcov a s tým súvisiacich možných nebezpečných situácií v doprave, a preto vodič nemôže v obci jazdiť takmer rovnakou rýchlosťou, ako je povolená na jazdu mimo obce (90 km/h). Práve naopak, vodič je povinný dbať pri vedení vozidla v obci na zvýšenú opatrnosť, k čomu zo strany žalovaného 1/ nedošlo.

2.5.2. Podľa ich názoru vzhľadom na okolnosti prípadu bolo potrebné znížiť ním uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, a to primeraným a spravodlivým spôsobom zodpovedajúcim všetkým okolnostiam prípadu, t. j. s ohľadom na spôsob vedenia motorového vozidla v mieste dopravnej nehody žalovaného 1/ a jeho celkový postoj k tragickým následkom dopravnej nehody.

2.5.3. Podľa nich stanovenie miery spoluzavinenia dopravnej nehody u nebohého A. B. vo výške až 70% nie je v žiadnom prípade spravodlivé a nezodpovedá okolnostiam vzniku dopravnej nehody.

2.6. Ďalej považovali súdom prvej inštancie stanovenú základnú výšku náhrady nemajetkovej ujmy pre každého z nich pred jej znížením v dôsledku spoluzavinenia nebohého A. B. v sume 4.000,- Eur za neprimerane nízku a stanovenú na spodnej hranici priznávaných súm v obdobných prípadoch.

2.6.1. Poukázali na to, že ich vzťahy s nebohým A. B. pred jeho tragickou smrťou boli veľmi dobré, intenzívne a harmonické. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že s nebohým A. B. udržiavali pravidelný kontakt, zaujímali sa o jeho osobu, pravidelne sa navštevovali a rozvíjali vzájomné citové a rodinné väzby. Žalobkyňa 5/ s nebohým A. B. žila v spoločnej domácnosti a mala s ním taktiež harmonický vzťah.

2.6.2. Aj keď žalobcovia 1/-3/ žili samostatne, ich vzájomné vzťahy s nebohým A. B. to neovplyvnilo v negatívnom smere, ich vzájomné vzťahy boli aj napriek tomu intenzívne a harmonické, ich vzájomné kontakty (najmä telefonické) boli pravidelné a jeho náhla tragická smrť ich veľmi citovo zasiahla.

2.7. Podľa ich názoru žalovaní 1/, 2/ mali byť povinní im nahradiť nemajetkovú ujmu v primeranom rozsahu vo vzťahu k povahe, podstate a závažnosti a neodiniteľnosti neoprávneného zásahu do ich práva na ochranu osobnosti spočívajúcom v trvalom a nezvratnom znemožnení spoluzitia a rozvíjania citových a rodinných vzťahov s im blízkou osobou (otcom, bratom a druhom) a s ohľadom na okolnosti prípadu, za ktorých k takémuto zásahu došlo, tak aby to zodpovedalo kritériám spravodlivosti, primeranosti a proporcionality.

2.7.1. Súdom prvej inštancie priznanú sumu 1.200,- Eur pre každého z nich považovali za neprimerane nízku.

2.8. Ohľadne nároku na náhradu trov konania uviedli, že mali plný úspech do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto ich procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu, a preto by mala byť im priznaná náhrada trov konania v rozsahu 100%, počítaná z tarifnej hodnoty podľa § 10 ods. 8 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z.z.“).

2.9. Vzhľadom na uvedené navrhli, aby Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) zmenil odvolaním napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie (II., III., V., VI., VIII., IX., XI., XII., XIV., XV. výrok) tak, že žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 18.800,- Eur, v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plniť druhému z nich (II. výrok). Žalovaní 1/, 2/ sú povinní nahradiť žalobcovi 1/ trovy konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške (III. výrok). Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyňi 2/ sumu 18.800,- Eur, v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plniť druhému z nich (V. výrok). Žalovaní 1/, 2/ sú povinní nahradiť žalobkyňi 2/ trovy konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške (VI. výrok). Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyňi 3/ sumu 18.800,- Eur, v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plniť druhému z nich (VIII. výrok). Žalovaní 1/, 2/ sú povinní nahradiť žalobkyňi 3/ trovy konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške (IX. výrok). Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyňi 4/ sumu 13.800,- Eur, v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plniť druhému z nich (XI. výrok). Žalovaní 1/, 2/ sú povinní nahradiť žalobkyňi 4/ trovy konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške (XII. výrok). Žalovaní 1/, 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyňi 5/ sumu 13.800,- Eur, v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plniť druhému z nich (XIV. výrok). Žalovaní 1/, 2/ sú povinní nahradiť žalobkyňi 5/ trovy konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške (XV. výrok). Žalovaní 1/, 2/ sú povinní nahradiť žalobcom 1/ až 5/ trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške.

3. Proti rozsudku prvej inštancie, konkrétne do výrokov I., III., IV., VI., VII., IX., X., XII., XIII. a XV., podal žalovaný 2/ veas odvolanie.

3.1. Odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), h) CSP.

3.2. Podľa jeho názoru z vykonaného dokazovania vyplynuli dôvody na zníženie náhrady, ku ktorej súd prvej inštancie nechcel pristúpiť, ktorý sa riadil etickými princípmi na úkor právneho hodnotenia veci, čím zásadne narušil rovnosť strán a právo na spravodlivý proces.

3.3. Poukázal na to, že smrť blízkej osoby je spôsobilá v ureitom rozsahu spôsobiť zásah do osobnostných práv inej osoby, najmä práva na rodinný život, ktorý je potrebný v sporovom konaní preukázať. Nie je možné prijať automaticky záver o dôvodnosti podanej žaloby z titulu rodinných väzieb, pričom nie je dôvodný nárok žalobkyne 5/, ktorá nebola v príbuzenskom vzťahu a s nebohým A. B. len žili v spoločnej domácnosti.

3.3.1. Žalobcami 1/-5/ produkované tvrdenia boli všeobecnej povahy ohľadne intenzity vzájomných vzťahov alebo tvrdení ujmy, ktoré neboli spôsobilé založiť podmienku priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobcovia 1/-3/ sú síce potomkovia nebohého A. B., avšak sú úplne samostatní s vlastnými životmi a s rodinami. Nebohý A. B. mal novú samostatnú domácnosť so svojou družkou (žalobkyňou 5/), čo vzťah žalobcov 1/-3/ s nebohým jednoznačne ovplyvnilo, aj keď ešte ostali v kontakte.

3.3.2. Podľa jeho názoru žalobkyňa 5/ nebola blízkou osobou nebohému A. B. v zmysle § 116, § 117 OZ, preto jej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nepatrí.

3.4. Mal za to, že rozsudok súdu prvej inštancie je arbitrárny a nepreskúmateľný, keďže sa súd prvej inštancie pri ureení priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch u žalobcov 1/-5/ dôsledne neriadil princípmi jej primeranosti a proporcionality a nedostatočne zohľadnil jednotlivé kritéria, ktoré sú rozhodné pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, pričom sa nevysporiadal s jeho argumentáciou o tom, že za ureité zadosťueinenie žalobcom 1/-5/ je nutné považovať aj uloženie trestu v trestnom konaní. K tomu, aby nárok na reálnu náhradu nemajetkovej ujmy bol vôbec súdom priznaný, musí tento dospieť k záveru, že morálne zadosťueinenie sa javí ako nepostačujúce.

3.5. Súd prvej inštancie nesprávne posúdil skutkový stav a žalobcom 1/-5/ priznal paušalizované sumy náhrady nemajetkovej ujmy, aj keď z vykonaného dokazovania nevyplýva totožná intenzita prežívania pretrhnutia citovej väzby, respektíve rovnaká podľa stupňa príbuzenstva.

3.6. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu voči žalovanému 2/ zamietá a priznáva mu nárok na náhradu trov konania a trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

4. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov 1/-5/ uviedol, že zotrváva na podanom odvolaní. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v easti nepriznaných nárokov považoval za presvedčivé, kedy sa v oom súd prvej inštancie vypořiadal so všetkými námietkami strán konania.

4.1. Podľa jeho názoru novotou v odvolacom konaní je žalobcami 1/-5/ uvedená skutočnosť, že nebohý A. B. nevytvoril náhlu prekážku žalovanému 1/ a tvrdenie o pravdepodobnej náhlej nevožnosti nebohého, ktorá mala byť primárnou príčinou, že nebohý A. B. ležal na kraji vozovky. Tieto novoty v odvolacom konaní považoval za neprípustné podľa § 366 CSP.

4.2. Žalobcovia 1/-5/ nedokázali osvedčiť riadne všetky skutočnosti odôvodňujúce nimi uplatovaný nárok, t. j. preukázať taký zásah do práva na súkromie, ktorý by odôvodňoval poskytnutie satisfakcie vo forme peoážnej náhrady. Žalované a priznané sumy, ktoré sú stanovené paušálne u všetkých žalobcov 1/-5/, sa priradia úelu reálnej náhrady. Uvedené evokuje skôr získanie majetkového prospechu ako morálnej satisfakcie. V konaní nebola preukázaná žiadna intenzita vzťahov medzi nebohým a žalobcami 1/-5/. Jedinou nespornou skutočnosťou bol príbuzenský vzťah. Žalobcovia 1/-5/ nevedeli definovať, aký nárok si uplatujú, v akej výške a nedokázali zdôvodniť ani intenzitu vzájomných vzťahov s nebohým, preto v posudzovanej veci bolo dostatočné poskytnutie morálneho zadosťueinenia bez peoážneho plnenia.

4.3. Zdôraznili, že žalobcovia 1/-5/ sa dovolávajú 100 % zodpovednosti žalovaného 1/, avšak opomínajú to, že zo skutkových okolností nehody, z vykonaného dokazovania, ako aj zo záverov trestného konania vyplýva jednoznačné zavinenie nebohého A. B.. Nebohý ležal na ceste pod vplyvom alkoholu, bez reflexných prvkov a tvoril tak nebezpečnú, neosvetlenú prekážku v cestnej premávke. Zavinenie samotným nebohým nebolo rozhodujúce pre trestné konanie, avšak v civilnej rovine nao konajúci súd musí prihliadať. Súd prvej inštancie ustálil vinu oboch účastníkov nehody v pomere 70/30, čím došlo k použitiu úvahy súdu prvej inštancie na základe preukázaných skutkových okolností.

4.4. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnuté odvolaním napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu voči žalovanému 2/ zamietla a priznáva mu nárok na náhradu trov prvoinštancieho konania a trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

5. Žalobcovia 1/-5/ sa k odvolaniu žalovaného 2/ proti rozsudku súdu prvej inštancie nevyjadrili.

6. Žalovaný 1/ sa k odvolaniu žalobcov 1/-5 a k odvolaniu žalovaného 2/ proti rozsudku súdu prvej inštancie nevyjadril.

7. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v medziach daných § 379 CSP a § 380 CSP, po nariadení pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch, ktorými uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 1.200,- Eur, žalobkyni 2/ sumu 1.200,- Eur, žalobkyni 3/ sumu 1.200,- Eur, žalobkyni 4/ sumu 1.200,- Eur, žalobkyni 5/ sumu 1.200,- Eur, pričom v rozsahu plnenia jedného žalovaného povinnosť plní? druhému žalovanému zaniká (I., IV., VII., X., XIII. výrok) a v ostatných výrokoch, ktorými žalobu žalobcu 1/ v ostatných o zaplatenie sumy 16.500,- Eur zamietol (časť II. výroku), žalobu žalobkyne 2/ v ostatných o zaplatenie sumy 16.500,- Eur zamietol (časť V. výroku), žalobu žalobkyne 3/ v ostatných o zaplatenie sumy 16.500,- Eur zamietol (časť VIII. výroku), žalobu žalobkyne 4/ v ostatných o zaplatenie sumy 12.200,- Eur zamietol (časť XI. výroku), žalobu žalobkyne 5/ v ostatných o zaplatenie sumy 12.200,- Eur zamietol (časť XIV. výroku), potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

7.1. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v ostatných výrokoch, ktorými žalobu žalobcu 1/ v ostatných o zaplatenie sumy 2.300,- Eur zamietol (časť II. výroku), žalobu žalobkyne 2/ v ostatných o zaplatenie sumy 2.300,- Eur zamietol (časť V. výroku), žalobu žalobkyne 3/ v ostatných o zaplatenie sumy 2.300,- Eur zamietol (časť VIII. výroku), žalobu žalobkyne 4/ v ostatných o zaplatenie sumy 1.600,- Eur zamietol (časť XI. výroku), žalobu žalobkyne 5/ v ostatných o zaplatenie sumy 1.600,- Eur zamietol (časť XIV. výroku), zmenil podľa § 388 CSP.

7.2. Odvolací súd tiež zmenil závislé výroky o trovách konania (III., VI., IX., XII., XV. výrok) (§ 388 CSP).

8. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobcovia 1/-5/ sa žalobou proti žalovaným 1/, 2/ domáhali náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 11, § 13 OZ z titulu ochrany osobnosti pozostalej osoby, ktorá im vznikla v oblasti osobnostných práv (práva na súkromný a rodinný život) v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla tov. zn. BMW 525 TDS, EE: G. XXX F. do 6. októbra 2017 vo Fiľakove, ktoré viedol žalobca 1/, pri ktorej došlo k úmrtiu nebohého A. B..

9. Žalovaný 1/ bol trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec zo 16. júla 2018 č.k. 3T/81/2018-308 uznaný za vinného, že dňa 6. októbra 2017 v čase asi o 19.40 hod. vo Fiľakove, po miestnej komunikácii osvetlenej pouličným osvetlením na ul. Štefana Moyzesa, pred rodinným domom č.8 viedol osobné motorové vozidlo zn. BMW 525 TDS, EČ: G. XXX F. v smere od ul. B.S.Timravy na Farskú lúku, a to rýchlosťou cca 86 km/h, teda vyššou ako dovoľovanou pre jazdu v obci (50 km/h), ktorá bola súčasne neprimeraná momentálnym rozhľadovým podmienkam, v dôsledku čoho zachytil spodnou časťou vozidla aj napriek intenzívnemu brzdeniu na vozovke ležiaceho chodca A. B. používajúc ju v rozpore s ustanovením § 53 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z., pričom pri nehode utrpel A. B. zranenia, a to mnohopočetné poranenia rôznych častí tela, ktorým v dôsledku úrazovo šokového stavu so stratou krvi mimo cieвне riečište podľahol na mieste dopravnej nehody. Žalovaný 1/ porušil ustanovenie § 16 ods. 1, 4 zákona č. 8/2009 Z.z., teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, tým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods.1 Trestného zákona a za to bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní dva roky podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. 1), § 38 ods. 2, 3 Trestného zákona, pričom mu bol výkon trestu podmienčne odložený podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona bola určená skúšobná doba v trvaní dvoch rokov. Podľa § 61 ods. 1, 2 Trestného zákona žalovanému 1/ bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkého druhu v trvaní 30 mesiacov.

10. Žalobcovia 1/-5/ uplatnili svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy okrem žalovaného 1/ (vodičovi motorového vozidla) i voči žalovanému 2/ v pozícii poisťovateľa podľa § 15 ods. 1 ZoPZP.

11. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie bol v zmysle ustanovenia § 193 CSP viazaný trestným rozkazom Okresného súdu Lučenec zo 16. júla 2018 č. k. 3T/81/2018-308 o tom, že bol spáchaný trestný čin (prečin usmrtenia podľa § 149 ods.1 Trestného zákona) a o tom, kto ho spáchal (žalovaný 1/).

12. Odvolací súd konštatuje, že predmetom ochrany osobnosti v zmysle § 11 OZ sú najmä imateriálne hodnoty a stránky osobnosti eloveka, priom jednotlivé predmety ochrany osobnosti v obeianskom práve predstavujú práva na ochranu života, zdravia a telesnej integrity, cti a 3udskej dôstojnosti, súkromia, mena a prejavov osobnej povahy.

13. Obeianskoprávna ochrana osobnosti nadväzuje na ústavné princípy. Ústava v El.14 a nasl. zakotvuje základné 3udské práva a slobody. Pokia3 ide o právo na súkromie, toto zahaoa širokú oblasť týkajúcu sa súkromného života, intímnej sféry, vnútorného myšlienkového alebo citového života eloveka. Týka sa života v rodine, vzťahov k inej osobe, s ktorou je v úzkom citovom, priate3skom alebo obdobnom vzťahu. Právne predpisy v tomto zmysle poskytujú ochranu aj právu na súkromie a právu na rodinný život.

14. Odvolací súd zdôrazuje, že súčasťou práva na ochranu osobnosti je aj právo na súkromie a rodinný život. Právo na súkromie zahaoa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými 3udskými bytosťami. Obzvlášť v citovej oblasti, aby fyzická osoba mohla rozvíjať vlastnú osobnosť. Smrť ako absolútna strata predstavuje sama osebe závažný zásah do práva na ochranu osobnosti, priom spôsobuje ťažké psychické rozpoloženie. V prípade fungujúcej rodiny má za následok dlhotrvajúcu nemožnosť vyrovnáť sa so stratou blízkeho eloveka. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na rodinný život. Ako bolo uvedené, súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spoevajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami.

15. Dôsledkom každého neoprávneného zásahu do práv chránených ustanovením § 11 Obeianskeho zákonníka je ureitá ujma. Z h3adiska intenzity zásahu, okolností, za ktorých k nemu došlo a stupoa negatívnych dôsledkov dopadu zásahu na chránené práva sa v praxi môžu vyskytnúť ujmy, ktoré svojou povahou alebo stupoom závažnosti: a/ neopodstatujú ani nemateriálnu ani materiálnu satisfakciu, b/ opodstatujú (len) nemateriálnu satisfakciu, c/ opodstatujú tak nemateriálnu, ako aj materiálnu satisfakciu. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (t.j. materiálnej satisfakcie) je vždy – v závislosti na individuálnych okolnostiach daného prípadu - existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzh3adom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu znaenú.

16. Ustanovenie § 13 ods. 1 OZ umožňuje postihnutej fyzickej osobe domáhať sa ochrany proti subjektu zásahu, a to najmä, aby sa upustilo od neoprávneného zásahu do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky zásahu a aby bolo dané primerané zadosťueinenie, ktoré nemá charakter peoažnej náhrady, t.j. nejde o majetkové plnenie, ale je výluene prostriedkom morálneho, imateriálneho pôsobenia. Svojou povahou nejde o prostriedok represívny alebo reparaený, ale špeciálny prostriedok ochrany osobnosti so satisfakenu povahou, ktorá sa prostredne nepremieta do majetkovej sféry postihnutej fyzickej osoby, a preto ju nemožno vyjadriť a vyeísliť v peniazoch. V prípade, ak by už toto zadosťueinenie nebolo postaeujúce, umožňuje § 13 ods. 2 OZ súdu priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá náhrada má satisfakenu funkciu a jej úeelom je vyvážiť a zmierniť vzniknutú nemajetkovú ujmu peoažnou formou, priom výška takejto peoažnej náhrady závisí od vo3nej úvahy súdu (ktorá však nemôže byť svojvô3ou), tzn. súd pod3a svojej úvahy ureí, aké zadosťueinenie v peniazoch po splnení zákonom predpokladaných podmienok považuje za primerané vzniknutej ujme (§ 13 ods. 3 OZ), priom musí prihliadať na dve h3adiská, a to vážnosť spôsobenej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo.

17. Odvolací súd konštatuje, že trestným rozkazom Okresného súdu Lueenec zo 16. júla 2018 e.k. 3T/81/2018-308 (vychádzajúc z § 193 CSP) bola preukázaná zodpovednosť žalovaného 1/ za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov 1/-5/, a to do práva na ich súkromný a rodinný život, ktorý bol smrťou ich blízkeho príbuzného natrvalo narušený. Protiprávnym konaním žalovaného 1/ došlo k nezvratnej deštrukcii medzi3udských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov 1/-3/ (plnoletých detí nebohého A. B.), žalobkyne 4/ (sestry nebohého A. B.) a žalobkyne 5/ (družky nebohého A. B.).

17.1. V súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného 2/ odvolací súd poukazuje, na to, že nielen žalobcovia 1/-4/ boli blízkyimi osobami nebohého A. B., ale aj žalobkyoa 5/ žijúca s nebohým A. B. v spoločnej domácnosti vo vzťahu druh – družka bola blízkou osobou nebohého A. B. pod3a § 116 OZ, z ktorého vyplýva: „Blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby

v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.“

17.1.1. Medzi žalobkyňou 5/ a nebohým A. B. bol obdobný pomer (t.j. pomer druh – družka), v ktorom bola splnená i kumulatívna podmienka, t. j. ujmu, ktorú by utrpela jedna z osôb, by druhá z nich dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

18. Vykonaným dokazovaním v konaní pred súdom prvej inštancie (výsluchom žalobcov 1/, 3/, 4/, 5/, z písomného vyjadrenia žalobkyne 2/, výsluchom svedkyne E. B.) bolo preukázané, že medzi nebohým A. B. a medzi žalobcami 1/-5/ boli vytvorené vzájomné sociálne, morálne, citové, v rámci ich súkromného a rodinného života. Smrťou otca, brata a druhu pri dopravnej nehode došlo k nezvratnému ukonečeniu tohto spolužitia, a teda k pretrhnutiu najintenzívnejších interpersonálnych väzieb. Vzniknutá trauma je zo života žalobcov 1/-5/ neodstrániteľná.

18.1. Nečakaným úmrtím nebohého A. B. došlo k závažnému zásahu do osobnostných práv (práva na súkromie a rodinný život), pričom následok tohto zásahu je nereparovateľný. Vzniknutá trauma je zo života žalobcov 1/-5/ neodstrániteľná.

18.2. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie (vii odseky 8., 9., 10., 14., 15., 16., 23., 24., 26., 29., 35., 87., 88., 89., 90., 92., 93.).

19. Podľa názoru odvolacieho súdu žalobcovia 1/-5/ sa oprávnené domáhali práva na ochranu osobnosti (§ 11 a nasl. OZ), pretože morálna satisfakcia (§ 13 ods.1 OZ) nie je v danom prípade postačujúca.

19.1. Súd prvej inštancie správne poukázal na to, že proti žalovanému 1/ bolo vedené trestné konanie (na Okresnom súde v Lueenci pod sp. zn. 3T/81/2018), a teda ureitá satisfakcia bola žalobcom 1/ -5/ poskytnutá už v priebehu trestného konania vedeného proti žalovanému 1/ a rozhodnutím vydaným v tomto trestnom konaní (vii trestný rozkaz Okresného súdu v Lueenci zo 16. júla 2018 e.k. 3T/81/2018-308).

19.2. Žalobcom 1/-5/ napriek poskytnutej satisfakcie v priebehu trestného konania vzniklo právo i na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 a 3 OZ), keďže protiprávnym konaním žalovaného 1/ došlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských väzieb, tvoriacich základ a rámec súkromného života žalobcov 1/-5/.

20. Obeiansky zákonník neurečuje minimálnu ani maximálnu hranicu nemajetkovej ujmy. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu. Maximálna suma peoážného zadosťueinenia, ktorú môže súd priznať je ohraničená výškou žalobcom požadovaného peoážného zadosťueinenia, ktorá musí byť zrejmejšia zo žalobného návrhu.

20.1. I keď výška nemateriálnej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, táto úvaha sa musí opierať o preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu mimo rámec akejkoľvek kontroly. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol neoprávnený zásah vyvolať.

20.2. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určovaná základnými zákonnými kritériami, a to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami, za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii) vnímala aj každá iná fyzická osoba. Kvantifikácia „odškodnenia“ nemajetkovej ujmy prirodzene neznamená bezhraničnú neobmedzenosť. Primárne je preto potrebné vychádzať z individuálnych okolností prípadu a stretu práv postihnutej osoby a osoby, ktorá spôsobila neoprávnený zásah. Priznané finančné plnenie by nemalo mať pre zodpovednú osobu likvidačný charakter.

21. „Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadnúť aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.“ (viď rozsudok najvyššieho súdu z 28. apríla 1998 sp. zn. 1 Cdo 89/97, publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 29/2001).

22. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nemá byť ocenením hodnoty ľudského života, pretože tento má nevyčísliteľnú hodnotu, ale jej cieľom je len určitá satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života, tzn. nemôže teda na strane žiadateľa slúžiť na neprípustné obohacovanie a na druhej strane mať likvidačný charakter voči tomu, kto je na zaplatenie nemajetkovej ujmy zaviazaný.

22.1. Pokiaľ je v konaní preukázaný harmonický rodinný vzťah s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami, je pochopiteľné, že náhla a nečakaná smrť jedného z rodinných príslušníkov spôsobí pozostalým nielen pocit úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, ale zároveň stratu možnosti viesť s nebohou osobou súkromný život. Pozostalí túto stratu prežívajú len veľmi ťažko a často sa takáto udalosť môže premietnuť do ich psychického zdravia s nenávratnými dôsledkami. Vzhľadom na závažnosť ujmy v dôsledku pretrhnutia medziľudských väzieb tvoriacich základ a rámec súkromného života pozostalých, a tým intenzívneho zásahu do ich osobnostných práv, práva na súkromie a rodinný život, za ktoré následky nie je možná len morálna satisfakcia, je na mieste, aby pozostalí po obeti boli zároveň finančne vykompenzovaní, hoci žiadna suma nedokáže vyrovnať pretrvávajúcu bolesť a sklamanie zo smrti blízkeho. Oprávnenými osobami v prípade autonehody sú teda napríklad otec, matka, partner, deti, starí rodičia, ale aj osoby, ktoré nemajú rodinnú príbuznosť, no ujma je natoľko závažná, že vznikla potreba náhrady nemajetkovej ujmy.

23. Z nálezu ústavného súdu z 5. decembra 2017 sp. zn. III. ÚS 288/2017, publikovaného v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu SR pod č. 46/2017 vyplýva: „Pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.“

24. „Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka nie je dôvodné túto náhradu obmedziť najvyšším prípustným odškodnením podľa zákona o obetiach trestných činov (zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, resp. zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov).“ (viď rozsudok najvyššieho súdu z 26. augusta 2024 sp. zn. 7Cdo/103/2023, publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod R 69/24).

25. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy správne prihliadol i na to, že žalobcovia 1/-4/ nežili v nebohým A. B. (ktorý bol dôchodcom vo veku 63 rokov) v spoločnej domácnosti, keďže A. B. žil v spoločnej domácnosti jedine so svojou družkou (žalobkyňou 5/).

25.1. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobcovia 1/-5/ neboli hmotne závislí na nebohom A. B., plnoleté deti (žalobcovia 1/-3/) sporadicky navštevovali nebohého A. B., avšak boli s ním v telefonickom kontakte, pričom nebohý A. B. sporadicky navštevoval žalobkyňu 4/ v jej domácnosti. Súd prvej inštancie sa vyjadril i k rozdielnosti kvality vzťahov, ktoré sú rozvíjané pri osobných návštevách a pri telefonickom kontakte.

25.2. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na rozhodovaciu prax súdov, kde rozhodnutia o výške nemajetkovej ujmy v prípadoch smrti príbuzného spôsobenej dopravnou nehodou zavinenou z nedbanlivosti výška náhrady nemajetkovej ujmy pre plnoleté deti býva stanovená v rozpätí od 2.000,- Eur do 25.000,- Eur a pre súrodencov v rozpätí od 1.500,- Eur do 15.000,- Eur s tým, že vyššia náhrada nemajetkovej ujmy je dôvodná iba výnimočne, a to pri smrti blízkej osoby zavinennej úmyselne, alebo ak je smrť osoby spôsobená porušením povinnosti pri prevádzkovej činnosti, napr. pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, pri pracovných úrazoch a podobne.

25.3. Konkrétne odkázal na rozhodnutie Okresného súdu Rimavská Sobota sp.zn. 13C/41/2020, kde bola priznaná náhrada vo výške 1.500,- Eur dospelému bratovi za stratu dospelého brata; na rozhodnutie Okresného súdu Martin sp.zn. 10C/6/2019, kde bola priznaná náhrada vo výške 6.525,- Eur maloletému synovi za stratu matky a druhovi za stratu družky vo výške 3.263,- Eur.

26. Odvolací súd ialej poukazuje na rozhodnutia všeobecných súdov, v ktorých bola ureená výška nemajetkovej ujmy plnoletým de?om, ktorí nežili v spoločnej domácnosti s otcom za smrť otca pri dopravnej nehode vo výške 5.000,- Eur (vii rozsudok Okresného súdu Bratislava I z 15. júla 2020 sp. zn. 12C/20/2018; rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda z 22. apríla 2016 e.k. 16C/627/2015-83 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Dunajská Streda z 10. júna 2016

e.k. 16C/627/2015-112 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 12. apríla 2017 sp. zn. 25Co/214/2016).

27. V posudzovanej veci odvolací súd prihliadnuc na rozhodovaciú prax súdov Slovenskej republiky v obdobných veciach priznal žalobcom 1/-3/ (plnoletým deťom nebohého A. B.), ktorí nežili s nebohým v spoločnej domácnosti, náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,- Eur, keďže protiprávnym konaním žalovaného 1/ došlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských vzťahov tvoriacich základ a rámec súkromného života s tým, že u žalobcov 1/-3/ sa jednalo o stratu najbližšieho príbuzného - otca a túto nečakanú stratu intenzívnejšie prežívali, čo sa prejavilo smútkom, pocitom prázdnoty, ochudobnením o sféru prirodzených vzťahov s jedným z najbližších rodinných príslušníkov.

27.1. Odvolací súd žalobkyniam 3/ (sestre nebohého A. B.) a 4/ (družke nebohého A. B.) súdom prvej inštancie priznanú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4.000,- Eur považoval za primeranú, ktoré taktiež prežívali pocit smútku a stratu možnosti viesť s nebohým A. B. súkromný život.

28. Pod3a § 441 Obeianskeho zákonníka ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

28.1. Pod3a § 3 ods. 2 písm. a) zákona e. 8/2009 Z. z. účastník cestnej premávky je ďalej povinný správať sa disciplinovane a ohľaduplne tak, aby neohrozil bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky, pritom je povinný prispôbiť svoje správanie najmä stavbebnému, dopravnotechnickému stavu cesty, situácii v cestnej premávke, poveternostným podmienkam a svojím schopnostiam.

28.2. Pod3a § 53 ods. 4 zákona e. 8/2009 Z.z. pred vstupom na vozovku sa chodec musí presvedčiť, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva, a keď vstúpi na vozovku, nesmie sa tam bezdôvodne zdržiavať ani zastavovať. To platí na priechode pre chodcov i mimo neho. Chodec nesmie prekonať zábradlie ani iné zábrany.

29. Ustanovenie § 441 OZ upravuje prípad, keď škodu síce spôsobila iná osoba (škodca - zodpovedný subjekt), ale súčasne bola spôsobená aj zavinením poškodeného. Kto bude zodpovedný a v akom rozsahu bude znášať následky spôsobenia škody, závisí od toho, či škoda bola spôsobená škodcom a aj zavinením poškodeného, alebo či škodu výlučne zavinil poškodený.

30. Z vykonaného dokazovania (viď Znalecký posudok znalca O. P. H. e. 93/2017; e.l. 66 trestného spisu vedeného na Okresnom súde Lúčenec pod sp. zn. 3T/81/2018) vyplýva, že z technického hľadiska príčinou dopravnej nehody z pohľadu vyvolania kolízneho stavu bol nesprávny spôsob pohybu chodca (nebohého A. B.) po ceste, pretože si na cestu šahol a ostal na nej ležať v nočných hodinách bez reflexných prvkov a osvetlenia. Svojím konaním vytváral nebezpečnú neosvetlenú prekážku, ktorá vyvolávala kolízny stav pre vozidlá, ktoré sa v tom čase po ceste pohybovali. Z technického hľadiska príčinou dopravnej nehody z pohľadu možnosti zabránenia dopravnej nehode bola nesprávna technika jazdy vodiča vozidla BMW (žalovaného 1/), pretože sa v čase dopravnej nehody pohyboval rýchlosťou vyššou (cca 86 km/h) ako bola v mieste dopravnej nehody povolená (50 km/h). Vodič vozidla BMW tým, že sa pohyboval rýchlosťou vyššou, ako bola v mieste dopravnej nehody povolená, si znemožnil zabrániť dopravnej nehode. Vodič vozidla BMW mohol dopravnej nehode zabrániť len v takom prípade, že by so svojím vozidlom v čase nehody jazdil najvyššou dovolenou rýchlosťou 50 km/h, na chodca ležiaci na ceste by reagoval včas, a to hneď ako ho mohol prvýkrát vidieť a svoje vozidlo by brzdil minimálne spomalením $a=5,6 \text{ ms}^{-2}$, čiže vyšším ako polovičným ($a=4 \text{ ms}^{-2}$), alebo by sa pohyboval rýchlosťou maximálne 57 km/h a svoje vozidlo brzdil s maximálnym brzdením. Rýchlosť osobného motorového vozidla BMW 525 v čase reakcie jeho vodiča na vzniknutú situáciu bola cca 86 km/h a v čase stretu s chodcom bola cca 73,5 km/h. V oboch prípadoch bola rýchlosť vozidla BMW 525 vyššia ako najvyššia dovolená rýchlosť v mieste dopravnej nehody (50 km/h). Pokiaľ by vodič vozidla BMW riadeniu vozidla venoval dostatočnú pozornosť, na chodca by reagoval včas a svoje vozidlo brzdil minimálne so spomalením $a=5,6 \text{ ms}^{-2}$, mohol so svojím vozidlom zastať pred ležiacim chodcom a tak zabrániť dopravnej nehode. Rýchlosť vozidla BMW 525 pred nehodou nebola primeraná momentálnym rozchodovým podmienkam. Rýchlosť vozidla BMW 525 primeraná rozchodovým podmienkam – vzdialenosti 32,8 m pri včasnej reakcii a plnom brzdení bola maximálne 57 km/h. Vodič vozidla BMW 525 na vzniknutú situáciu, teda v čase, keď mohol chodca spozorovať reagoval včas a správne a to tak, že svoje vozidlo začal brzdiť s plným brzdením. Na chodca síce reagoval včas a správne, ale vzhľadom na rýchlosť akou sa pohyboval v čase dopravnej nehody a vzdialenosť vozidla

BMW od chodca v ease, keď zaeal na neho reagova?, nemohol zasta? pred jeho polohou, kde ležal na ceste. Po eas vyšetrovacieho pokusu na mieste dopravnej nehody bola zameraná vzdialenos?, na ktorú mohol vodie vozidla BMW prvýkrát spozorova? chodca, a to 41 m. Uvedená vzdialenos? bola nameraná staticky a keďže nehodový dej je dej dynamický, je potrebné túto vzdialenos? zredukova? o 20%. Potom skutoená vzdialenos?, na ktorú mohol vodie vozidla BMW prvýkrát spozorova? chodca, bola 32,8 m. Pokia3 by vodie vozidla BMW riadeniu vozidla venoval dostatoenú pozornos?, na chodca by reagoval veas, eíže hnei ako mohol prvýkrát spozorova?, svoje vozidlo brzdil s plným brzdením a jazdil by s ním rýchlos?ou maximálne povolenou (50 km/h), vozidlo BMW by prednou eas?ou zastalo pred ležiacim chodcom vo vzdialenosti cca 6,4 m, alebo so spomalením $a=5,6 \text{ ms}^2$ tesne pred ležiacim chodcom. Chodec v čase dopravnej nehody ležal na ceste. Cesta nie je určená na to, aby na nej chodci ležali, ale na to, aby po nej jazdili vozidlá. Chodec môže cez cestu mimo priechodu pre chodcov prechádza? len v takom prípade, ak neobmedzí alebo neohrozí vozidiel jazdiacich po nej. Keiže nie je známe, ako dlho chodec ležal na ceste, preto nie je možné vypoeti? ani vzájomný pohyb vozidla BMW a chodca pred zrážkou, a tým ani možnosti odvrátenia zrážky zo strany chodca. Chodec mohol dopravnej nehode zabráni? tak, že by na ceste neležal.

31. Pod3a Znaleckého posudku M. Q. Q. eíslo 24/rok 2017 a M. M. H. eíslo 20/rok 2017 z 13. februára 2018 (e.l. 133 a nasl. trestného spisu vedeného na Okresnom súde Lueenec pod sp. zn. 3T/81/2018) bezprostrednou príčinou smrti nebohého A. B. bol úrazový šokový stav so stratou krvi mimo cievne rieeište pri mnohopoeetných poraneniach rôznych eastí tela ako následok dopravnej nehody. V danom prípade sa jedná o smr? násilnú, ktorá je v priamej easovej a príeinnnej súvislosti s poraneniami, ktoré A. B. utpel pri dopravnej nehode ako ležec v ?ažkom stupni opilosti neschopný chôdze, prieom na následky týchto poranení na mieste zomrel. Všetky zranenia vykazovali známky vitality, tzn. že v ease dopravnej nehody A. B. žil, boli zachované základné životné funkcie, riadiaca einnos? mozgových centier, bolo zachované dýchanie a einnos? srdca. Chemickým vyšetrením vzoriek krvi odobratých pri pitve bolo opakovaným vyšetrením špeciálnou kvantitatívnou metódou pomocou plynovej chromatografie za úelom stanovenia koncentrácie alkoholu zistené 2,43 g/kg alkoholu v periférnej krvi. Uvedená koncentrácia alkoholu v krvi pod3a orientaeného delenia znamená ?ažký stupeo opilosti. Pri tejto koncentrácia dochádza k ?ažkej poruche koordinácie pohybov, poruchy rovnováhy až neschopnos? samostatnej chôdze, pri chôdzi dochádza k mimovo3nému preklápaniu ?ažiska s následnými úrokmi do strán, easté sú pády, pozornos? je znaene znížená, reakcie na vonkajšie podnety sú znaene spomalené. Nastáva ?ažká dezorientácia o mieste a situácii, neskôr nastáva až chorobná spavos?.

32. Vzh3adom na uvedené odvolací súd znížil nemajetkovú ujmu o 30% prihladnuc na spoluzavinenie nebohého A. B. na dopravnej nehode (30%), ktorý bol ležiacim chodcom na vozovke, u ktorého bol zistený ?ažký stupeo opilosti s tým, že odvolací súd prihladol na to, že žalovaný 1/ viedol motorové vozidlo v obci rýchlos?ou cca 86 km/h, a teda vyššou ako dovolenou pre jazdu v obci (50 km/h), prieom pokia3 by žalovaný 1/ riadeniu vozidla venoval dostatoenú pozornos?, na chodca by reagoval veas, eíže hnei ako mohol prvýkrát spozorova?, svoje vozidlo brzdil s plným brzdením a jazdil by s ním rýchlos?ou maximálne povolenou (50 km/h), vozidlo BMW by prednou eas?ou zastalo pred ležiacim chodcom vo vzdialenosti cca 6,4 m, alebo so spomalením $a=5,6 \text{ ms}^2$ tesne pred ležiacim chodcom.

32.1. Pri ureení miery spoluzavinenia nebohého A. B., t.j. ležiaceho chodca (30%) a žalovaného 1/ (70%) na dopravnej nehode odvolací súd poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu z 28. februára 2008 sp. zn. 4Cdo 38/2007 a na rozsudok Krajského súdu v Treneíne z 25. novembra 2020 sp. zn. 5Co/63/2020.

33. Vzh3adom na to, že :a) žalobcom 1/-3/ odvolací súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,- Eur a prihladnuc na mieru spoluzavinenia nebohého A. B. (30%) vznikol žalobcom 1/-3/ nárok na zaplatenie sumy 3.500,- Eur, t.j. 5.000,- Eur -1.500,- Eur (30% z 5.000,- Eur), b) žalobkyniam 4/-5/ (zhodne so súdom prvej inštancie) odvolací súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 4.000,- Eur a prihladnuc na mieru spoluzavinenia nebohého (30%) vznikol žalobkyniam 4/5/ nárok na zaplatenie sumy 2.800,- Eur, t.j. 4.000,- Eur -1.200,- Eur (30% zo 4.000,- Eur) s tým, že súd prvej inštancie priznal žalobcom 1/-5/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.200,- Eur, odvolací súd potom rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP) vo výrokoch, ktorými uložil žalovaným 1/, 2/ povinnos? zaplati? žalobcovi 1/ sumu 1.200,- Eur, žalobkyni 2/ sumu 1.200,- Eur, žalobkyni 3/ sumu 1.200,- Eur, žalobkyni 4/ sumu 1.200,- Eur, žalobkyni 5/ sumu 1.200,- Eur (I., IV., VII., X., XIII. výrok) a v easti výrokov, ktorými žalobu žalobcov 1/, 2/, 3/ v easti o zaplatenie sumy 16.500,- Eur zamietol (eas? II. výroku, eas? V. výroku, eas? VIII. výroku) a vo výrokoch, ktorými žalobu žalobkyno 4/, 5/ v easti o zaplatenie sumy 12.200,- Eur zamietol (eas? XI. výroku, eas? XIV. výroku).

33.1. Zároveň odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v easti výrokov, ktorými žalobu žalobcov 1/, 2/, 3/ v easti o zaplatenie sumy 2.300,- Eur zamietol (eas? II. výroku, eas? V. výroku, eas? VIII. výroku) a v easti výrokov, ktorými žalobu žalobky 4/, 5/ v easti o zaplatenie sumy 1.600,- Eur zamietol (eas? XI. výroku, eas? XIV. výroku) zmenil podľa § 388 CSP s tým, že nároky žalobcov 1/-5/ boli priznané proti žalovaným 1/, 2/ zaviazaným spoločne a nerozdielne na plnenie, keďže ide o nároky priznané na rovnakom právnom podklade zásahu do osobnostných práv.

34. Odvolací súd zmenil i závislé výroky o trovách konania žalobcov 1/-5/ ((III., VI., IX., XII., XV. výrok) podľa § 388 CSP s poukazom na § 396 ods. 2 CSP

34.1. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva, že súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

34.2. V posudzovanej veci výška nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu, preto odvolací súd v posudzovanej veci poukazuje na uznesenie ústavného súdu z 8. februára 2017 sp. zn. I. ÚS 56/2017, z ktorého vyplýva: „Civilný sporový poriadok už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej § 142 ods. 3 OSP, ktoré sa uplatňovalo ako lex specialis vo vzťahu k úprave obsiahnutej v § 142 ods. 2 OSP. Z uvedeného síce vyplýva, že nepatrný úspech už Civilný sporový poriadok nepozná (a preto pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov sa podľa Civilného sporového poriadku zohľadňuje každý neúspech), avšak ani nová právna úprava nevytvoruje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodne ako podľa doterajšej úpravy. Ak Civilný sporový poriadok (predtým Obeiansky súdny poriadok) vytvára uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu o trovách konania (§ 419, § 420 a § 421 CSP), bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho rozporu s princípmi spravodlivého súdneho konania.“

34.2.1. „Zmyslom novej právnej úpravy Civilného sporového poriadku nebola snaha zákonodarcu sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania koncepcie celkom odchyliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 Obeianskeho súdneho poriadku. Záver súdu absolútne vytvára osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu, nemožno akceptovať a takáto interpretácia § 255 Civilného sporového poriadku súdom nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky.“ (nález ústavného súdu zo 4. februára 2021 e. k. III. ÚS 475/2018).

34.3. Odvolací súd uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom 1/-5/ (každému zvlášť) náhradu trov konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných. 34.3.1. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie ústavného súdu z 11. júla 2024 e.k. III.ÚS 356/2024-13, z ktorého vyplýva:...(,.) Záver okresného súdu o potrebe použitia § 10 ods. 8 advokátskej tarify vychádzajúci z faktu, že v danej veci ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a nasl. Obeianskeho zákonníka (ochrana osobnosti), je ústavne konformný. Základom nároku bolo právo na náhradu nemajetkovej ujmy vzniknutej neoprávneným zásahom do osobnostných práv sťažovateľom usmrtením ich blízkej osoby pri dopravnej nehode. To, že sa pri výklade § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení uplatní eurokonformný (napájajúci implementačné kritériá) výklad pojmu „škoda“ ako výklad extenzívny, aby bolo možné nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vôbec priznať, ešte neznamená, že rovnaká kategorizácia musí byť použitá aj vo vzťahu k náhrade trov právnej pomoci a v tejto aplikovanej rovine oproti výslovnému zneniu ustanovenia advokátskej tarify ako všeobecne záväzného predpisu, ktoré dosiaľ nebolo dotknuté derogatívnym nálezom ústavného súdu pre nesúlad s právnym predpisom vyššej právnej sily (IV. ÚS 352/2022). Výklad, podľa ktorého tarifnou hodnotou na výpočet odmeny je 2 000 eur, keďže ide o nárok majúci základ v zásahu do osobnostných práv, v dôsledku ktorého sa požaduje náhrada nemajetkovej ujmy, má priamu oporu v znení § 10 ods. 8 advokátskej tarify (v znení účinnom v rozhodujúcom období, pozn.), ktorá explicitne ustanovuje výšku tarifnej hodnoty sumou 2 000 eur. Okresný súd nemusel rozsiahlo odôvodňovať, pretože sa od jej jasne formulovaného ustanovenia neodklonil, podrobnejšie odôvodnenie by bolo potrebné práve v opačnom prípade. Navyše, nárok bol priznaný proti všetkým trom žalovaným ako zaviazaným spoločne a nerozdielne, čím sa hmotnoprávne zjednotilo postavenie poisťovne ako žalovanej 3 s postavením žalovaných 1 a 2 (ide o nárok priznaný na rovnakom právnom podklade zásahu do osobnostných práv). Advokátska tarifa v § 10 ods. 8 explicitne určila druhovým vymedzením hmotnoprávneho základu uplatňovaného nároku konania, v ktorých je tarifná hodnota v sume 1 000 eur, resp. v sume 2 000 eur, a to bez ohľadu na uplatnenú, resp. priznanú

výšku nároku, ako aj na označenie nároku podkladovým právnym predpisom ako ujmy alebo škody (prípadne inak). Ide o konania vo veciach ochrany osobnosti podľa Obeianskeho zákonníka, vo veciach ochrany podľa predpisov o masovokomunikačných prostriedkoch, vo veciach ochrany osobných údajov alebo vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva.“

35. Pri rozhodovaní o trovách tohto odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP, z ktorého vyplýva : „O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie koneí.“

35.1. Odvolací súd aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúcu z ustanovenia § 255 ods. 1 CSP, pričom i v odvolacom konaní výška nemajetkovej ujmy závisela od úvahy odvolacieho súdu, preto odvolací súd i pri trovách tohto odvolacieho konania poukazuje na uznesenie ústavného súdu z 8. februára 2017 sp. zn. I. ÚS 56/2017 a na nález ústavného súdu zo 4. februára 2021 e. k. III. ÚS 475/2018.

35.2. Odvolací súd uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom 1/-5/ (každému zvlášť?) náhradu trov tohto odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že v rozsahu plnenia jedného zo žalovaných zaniká povinnosť plnenia druhému zo žalovaných (viď uznesenie ústavného súdu z 11. júla 2024 e.k. III.ÚS 356/2024-13).

36. Odvolací súd uvádza, že z obsahu spisu nevyplývajú žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP, ktoré by odôvodňovali nepriznanie nároku na náhradu trov konania vrátane nároku na náhradu tohto odvolacieho konania žalobcom 1/-5/.

36.1. Bolo na žalovaných 1/, 2/, aby v konaní pred súdom prvom inštancie, resp. v odvolaní, vo vyjadrení k odvolaniu uviedli konkrétne okolnosti, ktoré podľa nich zakladajú dôvody podľa § 257 CSP na nepriznanie náhrady trov konania a náhrady trov tohto odvolacieho konania.

36.2. Odvolací súd zdôrazuje, že odvolací súd nemohol sám vyžadovať dôvody pre nepriznanie náhrady trov konania a náhrady trov tohto odvolacieho konania, resp. v čom tieto môžu spočívať?, pretože v civilnom procese neplatí vyšetrovací (vyžadovací) princíp (ktorý je typický pre mimosporové konanie) a porušil by tým odvolací súd nielen princíp rovného postavenia oboch sporových strán podľa čl. 6 ods. 1 Základných princípov CSP, ale konal by súčasne aj proti zmyslu § 373 ods. 1 vety druhej CSP, podľa ktorého nie je prípustné stranu vyzývať na doplnenie odvolacích dôvodov.

37. O výške náhrady trov konania vrátane náhrady trov tohto odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie koneí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

38. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia dovolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Podľa ustanovenia § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a) bolo podané oneskorene, b) bolo podané neoprávnenou osobou, c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d) nemá náležitosti podľa § 428, e) neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f) nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

Odvolací súd poučuje strany v zmysle ustanovenia § 160 CSP o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou a o možnosti požiadať Centrum právnej pomoci o predbežné poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytnutí právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení ďalších zákonov.